

Тематичний напрямок 14. Криптовалюти: новий економічний феномен або «мільна бульбашка».

**Сидор Г. В., канд. екон. наук,
доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету,
м. Чортків
sidor.gal@ukr.net**

**Андрусів У. Я., канд. екон. наук,
доцент кафедри теорії економіки та управління
Івано-Франківського національного технічного університету
нафти і газу,
м. Івано-Франківськ**

**Давидовська Г. І., канд. істор. наук,
старший викладач кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного університету,
м. Чортків**

КРИПТОВАЛЮТА – ГРОШІ МАЙБУТНЬОГО

На сьогодні виникнення особливого виду інноваційного продукту – криптовалюти – вважається однією з новинок останнього часу. Науковці все ще вивчають таку грошову одиницю як феномен, що претендує на роль грошей нового покоління. Деякі з них відстоюють думку, що криптовалюта – це «мільна бульбашка» на фінансовому ринку, інші стверджують, що це новий інструмент інвестування і наголошують на необхідності її розвитку. Деякі вчені вважають криптовалюти прогресом, а інші розцінюють як злочин.

Провідні економісти часто заявляли, що готівковий розрахунок може залишитись у минулому. Це може відбутися найближчим часом, якщо взяти до уваги швидкість проникнення криптовалюти в наше життя.

З усвідомленням людьми того факту, що традиційна фінансова система потребує трансформації, оскільки має значну кількість недоліків, популярність криптовалюти збільшується. Ідея створення нової валюти виникла в результаті нестабільності системи грошового обміну, зумовленої фінансовою кризою 2008–2009 рр. Останнім часом в Україні посилилася увага до біткоїнів через раптове зростання їхньої вартості.

Уряд кожної країни вирішує питання щодо функціонування таких грошей. Так, 06.10.2017 р. у Верховну Раду України подано законопроект «Про обіг криптовалюти в Україні» [3]. Його ухвалення дасть змогу легалізувати криптовалюту та встановити норми регулювання правовідносин щодо володіння, зберігання, обігу та проведення операцій за допомогою криптовалюти в Україні. На сьогодні така грошова одиниця в нашій державі взагалі не регулюється.

Законопроект «Про обіг криптовалюти в Україні» [3] все ще знаходиться на розгляді у профільних комітетах Верховної Ради України і поки що конкретної дати голосування щодо цього законопроекту не визначено. В нашій країні криптовалюти не набули визнання, про що заявив заступник голови Національного банку України О. Чурій. Він повідомляє, що «оскільки нема центрального емітента, то це точно не валюта», тому не можна визнати її платіжним засобом. Відповідно, особи, які використовують біткоїн для розрахунку, суттєво ризикують без гарантій зі сторони держави. Сподіваємось, що позиція НБУ щодо біткоїнів з часом зміниться.

Незважаючи на те, що криптовалюта в Україні поки що офіційно заборонена, наша держава входить у топ-5 країн світу за кількістю користувачів різними біткоїн-гаманцями.

З'ясовано, що вагомим фактором, від якого залежить курс криптовалюти, наприклад біткоіна, є новини. Так, курс біткоіна зростатиме тоді, коли більше компаній прийматимуть криптовалюту як оплату, коли буде поширюватися інформація про те, що багато осіб хочуть його придбати, що нові країни легалізують його. Відповідно, курс падатиме, якщо значна кількість людей захоче його продати, а деякі країни заборонять криптовалюту.

Біткоїн – найбільш відома криптовалюта, але вона поступово втрачає позиції на ринку серед інших валют, таких як ефір та лайткоїн. На початку 2016 р. біткоїн займав 91,3% криптовалютного ринку у світі, а сьогодні його показник значно нижчий – 59,4%. На ринку є чимало інших криптовалют, які більш ефективні та функціональні від біткоіна, а саме: легка у користуванні криптовалюта лайткоїн або ефір. У 2018 р. курс криптовалюти все ще падав. За станом на 05 квітня 2018 р. вартість одного біткоіна становила 6800 дол. Переваги цієї віртуальної валюти полягають у тому, що операції з нею анонімні, немає комісії за здійснення транзакцій, а цент випуску відсутній.

Банки та хеджеві фонди, які є одними із великих інвесторів на ринку, поки що не купують біткоїн. Причина такої пасивності полягає в нестабільності та відсутності регулювання цієї валюти.

На сучасному етапі розвиваються нові фінансові продукти – ф'ючерсні угоди, які взмозі знизити ризик зберігання біткоіна, проте вони (ставки на майбутню ціну акцій або ринків) можуть негативно позначитися на біткоїні. Це можна порівняти з тим, як гравці роблять ставки на кінні перегони, не купуючи коня, так і інвестори можуть придбати чи продати ф'ючерсні угоди, проте не купувати біткоїн. Все це може призвести до зменшення актуальності криптовалюти, а отже, знизити попит на цю грошову одиницю.

У багатьох країнах світу встановлюють банкомати для біткоїнів. Значна кількість компаній для оплати користуються криптовалютою. Це означає, що, навіть якщо припиняться спекуляції, все одно біткоїн буде використовуватись для купівлі та продажу товарів і послуг. У квітні 2017 р. в Одесі відкрито перший біткоїн-банкомат. За станом на квітень 2018 р. в Україні функціонувало як мінімум два таких банкомати – у м. Києві та у м. Одесі.

Проведене дослідження дало змогу зробити висновок про те, що виникнення криптовалюти на світовому фінансовому ринку є феноменом. Вона

поки що стабільно функціонує і це зовсім не «мильна бульбашка». Очевидно, коли навколо криптовалюти зменшиться ажітаж, вона все ж таки займе своє місце у фінансовій системі як новий інструмент.

Фінансова система постійно вдосконалюється новітніми технологіями, функціональними рішеннями, що дає змогу задовольнити інтереси усіх учасників ринку. З огляду на це ми вважаємо, що незабаром людство перейде до використання цифрових грошей. Це буде найбільшим проривом у демократизації використання грошей.

Список літератури

1. Гусєва І. І. Тенденції розвитку криптовалют на ринку України / І. І. Гусєва // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. – 2017. – № 1. – С. 48–50.
2. Офіційний сайт Bitcoin [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://bitcoin.org/>
3. Про обіг криптовалюти в Україні : проект Закону України [№ 7183 від 06.10.2017 р.]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62684
4. CryptoCurrency Market Capitalizations [Electronic resource]. – Mode of Access : <https://coinmarketcap.com>